

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Martinou Kotouček Mikoláškovou ve věci

žalobce: **M. P.**
bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 00 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 10. 2024, č. j. MPSV-2024/212652-912,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 10. 2024, č. j. MPSV-2024/212652-912, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Dne 14. 11. 2023 požádal žalobce o dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení od 14. 11. 2023, a to k bytu na adrese X.
2. Ve sdělení Městského úřadu Nový Knín, stavební úřad (dále jen „stavební úřad“) ze dne 8. 7. 2024, č. j. MUNK/1784/2024/STAV-Kon, je uvedeno, že stavební úřad na základě provedené kontroly zjistil, že ve stavbě na adrese X, jsou splněny podmínky pro druhé bydlení v objektu pro rodinnou rekreaci s možností trvalého užívání.

Shodu s prvopisem potvrzuje: X

3. Úřad práce České republiky – krajská pobočka v Příbrami (dále „úřad práce“) rozhodnutím ze dne 5. 8. 2024, č. j. 172806/24/PB (dále „prvostupňové rozhodnutí“) žalobci dávku nepřiznal. V odůvodnění uvedl, že není splněna podmínka § 40 vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby (dále „vyhláška o technických požadavcích na stavby“). Světlá výška obytné místnosti je cca 2,30 m, nikoli 2,5 m.
4. Dne 11. 8. 2024 se žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí odvolal. V odvolání se odkázal na sdělení stavebního úřadu, podle kterého jsou splněny podmínky pro druhé bydlení v objektu. Žalobce uvedl, že bylo provedeno zateplení stropu, které činí cca 360 mm a zvednutí podlahy o cca 400 mm. Výška bez zateplení je 2 060 mm místo 1 500 mm stanovených současnou vyhláškou.
5. Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím (dále „napadené rozhodnutí“) zamítl odvolání žalobce a prvostupňové rozhodnutí potvrdil. Žalovaný v odůvodnění uvedl, že žalobce bydlí v rekreačním objektu, který je v katastru nemovitostí zapsán jako stavba pro individuální či rodinnou rekreaci. Taková stavba musí pro účely příspěvku na bydlení splňovat podmínky § 24a odst. 2 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře (dále „zákon o státní sociální podpoře“). Pro vymezení stavby pro rekreaci se použijí přiměřeně § 3 písm. i), § 8, 11, 38 a § 40 odst. 2 vyhlášky o technických požadavcích na stavby. Světlá výška pobytových místností staveb pro rekreaci musí být dle § 40 odst. 2 této vyhlášky nejméně 2 500 mm, v místnostech se šikmým stropem 2 300 mm. V případě žalobce je světlá výška pobytové místnosti cca 2 300 mm. Nejsou tak splněny všechny podmínky § 24a odst. 2 zákona o státní sociální podpoře. Dávku nelze přiznat.
6. Žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“) se žalobce domáhal zrušení napadeného a prvostupňového rozhodnutí.

Obsah podání účastníků

7. Žalobce v žalobě namítal, že nelze souhlasit s žalovaným, že stavba nesplňuje standardy kvality bydlení pro individuální či rodinnou rekreaci dle vyhlášky o technických požadavcích na stavby. Stavební úřad totiž uvedl, že ve stavbě jsou splněny podmínky pro druhé bydlení v objektu pro rodinnou rekreaci s možností trvalého bydlení. Ve spise se zmiňuje výška místnosti cca 2 300 mm. Světlá výška byla snížena zateplením stropu a podlahy za účelem zvýšení kvality obývání. Výška může být podle zákona o hmotné nouzi brána jako o něco málo nižší, což výška cca 2 300 mm splňuje. Řízení bylo protahováno od 14. 11. 2023.
8. Žalovaný s žalobou nesouhlasil a navrhl její zamítnutí. Ve vyjádření k žalobě uvedl, že žalobce podle sdělení stavebního úřadu bydlí v místnosti, jejíž světlá výška je cca 2 300 mm. Podle § 40 odst. 2 vyhlášky o technických požadavcích na stavby musí být světlá výška nejméně 2 500 mm. Jen v místnostech se šikmým stropem může činit 2 300 mm. Žalobce tak podmínky pro přiznání dávky nesplňuje. Délku řízení zapříčinilo vyčkávání na sdělení stavebního úřadu.
9. Žalobce v replice k vyjádření žalovaného uvedl, že žalovaný nepřihlédl k tomu, že stavební úřad konstatoval, že zjistil, že ve stavbě jsou splněny podmínky pro druhé bydlení v objektu pro rodinnou rekreaci s možností trvalého užívání. Stav obydlí nehodnotil objektivně a nepostupoval přiměřeně v souladu s § 40 zákona o státní sociální podpoře.

Ústní jednání

Shodu s prvopisem potvrzuje: X

10. Při ústním jednání, které se konalo dne 30. 9. 2025, setrval žalobce na svém procesním stanovisku. Žalovaný se k jednání nedostavil. Soudu byla omluva žalovaného doručena opožděně. Jednání bylo nařízeno na 30. 9. 2025 od 9:30 hod, omluvu žalovaný dodal do datové schránky soudu v den jednání, a to v 11:32 hod. Předvolání bylo žalovanému doručeno včas dne 28. 8. 2025.
11. Soud zrekapituloval podstatný obsah správního spisu. Dokazování neprováděl, protože vycházel z obsahu správního spisu, jímž se dokazování neprovádí [srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále „NSS“) ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS].

Posouzení věci soudem

12. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a proti rozhodnutí, proti kterému je žaloba přípustná. Při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Přezkoumal jej v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Vady, k nimž by byl povinen přihlídnout z moci úřední, neshledal. Dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
13. Podle § 24a odst. 1 věty první zákona o státní sociální podpoře nárok na příspěvek na bydlení má též vlastník, který užívá k trvalému bydlení stavbu pro individuální či rodinnou rekreaci, splňuje-li podmínky podle § 24 odst. 1.
14. Podle § 24a odst. 2 zákona o státní sociální podpoře stavba pro individuální či rodinnou rekreaci musí mít pro účely poskytnutí příspěvku na bydlení podle tohoto zákona povahu samostatně vymezeného uzamykatelného prostoru s minimálně jednou pobytovou místností, který svou polohou, velikostí a stavebním uspořádáním splňuje dále uvedené požadavky k tomu, aby se v něm zdržovaly a bydlely osoby, a neomezený přístup k pitné vodě. Pro vymezení stavby pro individuální či rodinnou rekreaci se použijí § 3 písm. i), § 8, 11, 38 a § 40 odst. 2 vyhlášky o technických požadavcích na stavby, ve znění účinném ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona, přiměřeně s tím, že tato stavba musí mít záchod.
15. Podle § 24a odst. 3 zákona o státní sociální podpoře kontrolu, zda stavba pro individuální či rodinnou rekreaci splňuje požadavky uvedené v odstavci 2, provádí pro účely tohoto zákona na žádost orgánu státní sociální podpory obecný stavební úřad.
16. Podle § 40 odst. 2 vyhlášky o technických požadavcích na stavby světlá výška obytných místností v rodinném domě a pobytových místností ve stavbě pro rodinnou rekreaci musí být nejméně 2 500 mm, v podkroví 2 300 mm. V obytných a pobytových místnostech se šikmým stropem musí být nejmenší světlá výška dosažena alespoň nad polovinou podlahové plochy místnosti.
17. Mezi účastníky není sporné, že žalobce jakožto vlastník bydlí ve stavbě pro rodinnou rekreaci, ve které mají místnosti (které nemají šikmý strop) světlou výšku cca 2 300 mm. Předmětem sporu je způsob, jakým žalovaný aplikoval § 40 odst. 2 vyhlášky o technických požadavcích na stavby. Žalovaný zastává názor, že je třeba lpět na dodržení 2 500 mm světlé výšky (výška 2 300 mm se uplatňuje jen pro místnosti se šikmým stropem). Naopak žalobce tvrdí, že toto ustanovení je třeba aplikovat přiměřeně, a proto pro přiznání dávky postačí světlá výška cca 2 300 mm. Jinými slovy je spor o to, co znamená přiměřená aplikace vyhlášky o technických požadavcích na stavby.

Shodu s prvopisem potvrzuje: X

18. Pokyn k *přiměřené aplikaci* vyjadřuje volnější vztah mezi ustanovením a vymezenými právními vztahy (viz čl. 41 Legislativních pravidel vlády). Odkazovaná norma se proto neaplikuje v plném rozsahu, tj. stejně (obdobně), ale s odchylkami a nezbytnými úpravami (viz rozsudek NSS ze dne 10. 8. 2021, č. j. 9 As 50/2021-91, bod 27). Úpravy a odchylky jsou dány povahou věci. (srov. rozsudek NSS ze dne 12. 10. 2023, č. j. 9 Azs 177/2023-25, č. 4527/2023 Sb. NSS).
19. Otázkou přiměřené aplikace ustanovení vyhlášky o technických požadavcích na stavby při posuzování standardů kvality bydlení pro účely poskytnutí dávek sociálního zabezpečení se zabýval NSS v rozsudku ze dne 26. 7. 2017, č. j. 6 Ads 331/2016-42. Věc se sice týkala nároku na dávku doplatek na bydlení podle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi osoby žijící v jiném než obytném prostoru, nikoli ve stavbě pro individuální či rodinnou rekreaci jako v nynější věci, tamní § 33b odst. 1 nicméně pro jiný než obytný prostor (stejně jako pro stavby pro individuální či rodinnou rekreaci) shodně stanoví, že ustanovení vyhlášky o technických požadavcích na stavby se použije přiměřeně. Úvahy tam uvedené lze proto použít i v projednávané věci. Ostatně úprava doplatku na bydlení byla inspirací pro přijetí § 24a zákona o státní sociální podpoře (viz rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27. 3. 2024, č. j. 41 A 15/2023-26).
20. NSS v rozsudku ze dne 26. 7. 2017, č. j. 6 Ads 331/2016-42, uvedl:

„[22] Zákonem č. 252/2014 Sb., byl do zákona o pomoci v hmotné nouzi nově vložen § 33b odst. 1. V důvodové zprávě k zákonu č. 252/2014 sb., změna zákona o pomoci v hmotné nouzi, (PS 2014: tisk č. 256/0) se v bodě 21 uvádí: „Pro účely tohoto zákona se tedy navrhuje definovat standardy kvality bydlení jiného než obytného prostoru. Tyto kvalitativní požadavky byly vybrány z vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavbu, a jejich kontrolu bude provádět stavební úřad, do jehož kompetence tato problematika spadá. Úřad práce ČR na základě stanoviska stavebního úřadu vyhodnotí, zda lze doplatek na bydlení do takového prostoru poskytnout, zda je tedy tento prostor vhodný pro bydlení osob. (...) Finanční podporu státu prostřednictvím doplatku na bydlení je nezbytné navázat pouze na ubytovací zařízení a prostory vhodné k bydlení.“

[23] Literatura k tomuto ustanovení uvádí: „Některé standardy kvality bydlení jsou dány přímo zákonem o pomoci v hmotné nouzi a některé se zjišťují přiměřeně podle vyhlášky o technických požadavcích na stavby, a to v jejím znění účinném do 31. 12. 2014. Slovo „přiměřeně“ znamená, že pokud by se realita nepatrně odlišovala od daných standardů ve vyhlášce s tím, že by touto skutečností nebyla ohrožena kvalita bydlení, je možné tuto odchylku uznat. Pojem „přiměřeně“ je neurčitý, ve kterém se odráží i úvaha správního orgánu, v tomto případě stavebního úřadu. Pokud stavební úřad dospěje k závěru, že posuzovaná stavba tyto standardy nesplnila, je tímto orgán pomoci v hmotné nouzi vázán a musí vycházet ze skutečnosti, že se o jiný než obytný prostor nejedná nebo stavba pro individuální či rodinnou rekreaci neodpovídá standardům a v důsledku toho také nemůže vzniknout nárok na předmětnou dávku.“ (Beck, P. – Grunerová, I. – Pavelková, M. Zákon o pomoci v hmotné nouzi. Zákon o životním a existenčním minimu. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 336 s.).

[24] Z výše uvedeného vyplývá, že stavební úřad pro účely dávky doplatku na bydlení provádí kontrolu, zda se jedná o jiný než obytný prostor, který splňuje standardy kvality bydlení podle § 33b odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Výsledkem této kontroly je protokol o kontrole, jenž obsahuje zjištěný skutkový stav věci a závěr kontroly, konkrétně zda požadavky § 33b odst. 1

Shodu s prvopisem potvrzuje: X

jsou nebo nejsou přiměřeně splněny. Ze znění § 33 odst. 6 zákona o pomoci v hmotné nouzi vyplývá, že splnění standardů kvality bydlení podle § 33b odst. 1 je předpokladem přiznání dávky. (...).“

21. Z rozsudku NSS vyplývá, že správním orgánem, který posuzuje přiměřené splnění požadavků vyhlášky o technických požadavcích na stavby, je stavební úřad. Na základě tohoto stanoviska pak žalovaný vyhodnocuje, zda lze příspěvek na bydlení poskytnout, či nikoli. Nemůže přitom postupovat formalisticky bez zhodnocení konkrétního obytného či pobytového prostoru, o který se jedná. Ať už je posuzován jiný než obytný prostor nebo stavba pro individuální či rodinnou rekreaci, přiměřené použití vyhlášky o technických požadavcích na stavby znamená, že je vždy kladen důraz na kvalitu bydlení jako celku, ne na přesné lpění dosažení parametrů vyhlášky, která má primárně stavebně-technický účel. Výsledkem posouzení stavebního úřadu tedy je závěr, zda lze v posuzovaném prostoru důstojně trvale bydlet. Z takového závěru pak orgány sociálního zabezpečení (v nynější věci orgány státní sociální podpory) vychází.
22. Soud zdůrazňuje, že příspěvek na bydlení je dávkou, která má relativně jednoduchým a co nejméně administrativně zatěžujícím způsobem zachytit osoby a rodiny, které mají nedostatečné finanční zdroje na krytí nákladů jejich bydlení. Smyslem přiměřené aplikace konkrétních ustanovení vyhlášky o technických požadavcích na stavby je pomoci osobám ve finanční tísní při zajištění lidsky důstojného bydlení. Pokud se stavba (prostor) nepatrně odlišuje od standardů ve vyhlášce o technických požadavcích na stavby s tím, že není ohrožena důstojná kvalita bydlení, může stavební úřad odchylky uznat a standardy kvality bydlení považovat za splněné. (pouze nad rámec srov. obdobně též zprávu veřejného ochránce práv ze dne 4. 4. 2024, sp. zn. 6308/2023/VOP, veřejně dostupnou na <https://www.ochrance.cz/uploads-import/ESO/6308-2023-AV-Z18.pdf>). Jak veřejný ochránce práv v citované zprávě přílehlavě uvedl: *„Jinými slovy, technické nároky na stavby jsou vyšší než nároky na prostor, který může zajistit lidsky důstojné bydlení člověku v nouzi. Obě právní úpravy sledují jiné cíle. Postačí-li k zajištění kvalitního bydlení pro poskytnutí dávky suchý nebo chemický záchod, měla by stačit i světlá výška pobytových místností o něco málo nižší než 2 500 mm (v případě stavby pro rekreaci).“*.
23. V projednávané věci stavební úřad uvedl ve sdělení ze dne 8. 7. 2024, č. j. MUNK/1784/2024/STTAV-Kon, že žalobce bydlí ve stavbě pro rodinnou rekreaci o jednom nadzemním podlaží se sedlovou střechou. Dispozičně je ve stavbě jeden pokoj, kuchyně, hygienické zařízení – koupelna s WC. Světlá výška místností je cca 2 300 mm. Vytápění je řešeno elektrickými přímotopy. Prosvětlení a větrání zajištěno okny. Objekt je připojen na elektrickou síť. Zásobování řešeno vodou z vlastní studny, odkanalizování do jímky odpadních vod. Na základě provedené kontroly stavební úřad konstatoval, že *„ve výše uvedené stavbě jsou splněny podmínky pro druhé bydlení v objektu pro rodinnou rekreaci s možností trvalého užívání“*.
24. Z obsahu sdělení stavebního úřadu jednoznačně vyplývá, že stavební úřad dospěl k závěru, že kvalita důstojného trvalého bydlení v obydlí žalobce je zachována, a to i přes nižší světlou výšku místností. Soud s se tímto závěrem stavebního úřadu ztotožňuje. Světlou výšku pobytové místnosti cca 2 300 mm shledal za odpovídající důstojné kvalitě bydlení i veřejný ochránce práv ve výše citované zprávě sp. zn. 6308/2023/VOP. Ostatně i NSS v rozsudku ze dne 26. 7. 2017, č. j. 6 Ads 331/2016-42, uvedl, že jde jen o minimální nedodržení požadované světlé výšky 2 600 mm (byť u jiného než obytného prostoru), pokud byla

Shodu s prvopisem potvrzuje: X

zjištěna světlá výška 2 350 mm (rozdíl 250 mm; v projednávané věci je rozdíl ještě menší, a to 200 mm).

25. Žalovaný v napadeném rozhodnutí opakovaně uvedl, že ustanovení vyhlášky o technických požadavcích na stavby se aplikuje přiměřeně. V projednávané věci ale takto nepostupoval a lpěl na formalistickém, bezvýjimečném dodržení tam uvedených požadavků, přestože i stavební úřad dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro důstojné bydlení. V napadeném rozhodnutí žalovaný uvedl, že s ohledem na nedodržení limitu 2 500 mm světlé výšky pobytové místnosti nejsou splněny veškeré podmínky § 24a odst. 2 zákona o státní sociální podpoře. Tento postup ovšem odporuje účelu zákona o státní sociální podpoře a jím stanovené *přiměřené* aplikaci vyhlášky o technických požadavcích na stavby. Nebylo totiž rozhodné, že není zcela dodržen požadavek vyhlášky na světlou výšku pobytové místnosti, nýbrž to, že je v obydlí žalobce zachována důstojná kvalita pro bydlení. Stavební úřad po provedené prohlídce obydlí žalobce považoval podmínky pro důstojné bydlení ve stavbě pro rekreaci za splněné. Žalovaný přitom ani nijak nevysvětlil, proč se od stanoviska stavebního úřadu odchýlil, v čem případně považoval zjištěnou výšku ve vztahu k zachování důstojnosti bydlení za nedostatečnou, kromě toho, že formálně zcela nenaplněovala podmínky vyhlášky o technických požadavcích na stavby. Důvod, pro který nebyla dávka přiznána, proto neobstojí. Napadené rozhodnutí je proto nezákonné.
26. Soud závěrem uvádí, že přestože délka řízení překročila lhůtu pro rozhodnutí stanovenou v § 71 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, jedná se o lhůtu pořádkovou, jejíž nedodržení samo o sobě nemá za následek nezákonnost rozhodnutí (srov. např. rozsudek NSS ze dne 26. 7. 2024, č. j. 5 As 193/2023-29, body 16 a 17 a tam citovanou judikaturu).

Závěr a náklady řízení

27. S ohledem na shora uvedené soud napadené rozhodnutí zrušil podle § 78 odst. 1 s. ř. s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V něm je žalovaný v souladu s § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem soudu vysloveným v tomto rozsudku, tedy že jsou přiměřeně splněny podmínky podle § 40 odst. 2 vyhlášky o technických požadavcích na stavby. Soud nepřistoupil ke zrušení prvostupňové rozhodnutí, neboť vadu postupu může zhojit žalovaný a zrušení prvostupňového rozhodnutí je na úvaze soudu (§ 78 odst. 3 s. ř. s.).
28. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalobce, který měl ve věci úspěch, náhradu nákladů řízení nepožadoval a podle obsahu soudního spisu mu ani žádné nevznikly. Proto soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Shodu s prvopisem potvrzuje: X

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 30. září 2025

Martina Kotouček Mikolášková v. r.
samosoudkyně